

Landelijke Fokgroep Toggenburger

Notulen van de ledenvergadering annex Studiedag gehouden op zaterdag 16 november 1996 in "De Schakel" te Nijkerk.

Aanwezig: H. Half, D. de Jong, J. Lanting, T. Rorije, H. Schenk,
J. v. Burgsteden en M. Syswerda.

Afwezig: E. Schuiling

Aanwezig namens N.O.G.: G. v.d. Gaast

Aantal aanwezigen in de zaal: 60, waarvan 59 leden. 4 Leden hebben bericht gegeven niet aanwezig te kunnen zijn, waarvan één een machtiging heeft afgegeven om te kunnen stemmen.

Opening: De voorzitter heet een ieder van harte welkom. De belangstelling voor het bijwonen van deze dag blijkt, gezien de volle zaal, zeer groot. Dit is een goede zaak voor de besluitvorming die vandaag gaat plaatsvinden. We hebben vandaag een leuk programma dat er als volgt uit ziet. Allereerst zullen we uiteraard spreken over het verslag van de vorige ledenvergadering en zullen de mededelingen en ingekomen stukken aan bod komen. Dan zullen we even een kleine koffiepauze inlassen en zal aan iedereen een bijgewerkt concept aanscherping bokmoeder-en dekbokeisen uitgereikt worden. In Staphorst hebben wij een concept uitgedeeld, waarover iedereen heeft nagedacht. Het bijgewerkte concept is het resultaat van dat vorige concept, tezamen met de ons toegestuurde reacties daarop. Vandaag zitten we dus in de fase van de besluitvorming. Het is de bedoeling om het vandaag te realiseren voorstel tezamen met de in mei jl. vastgestelde rasstandaard bij de N.O.G. aan te bieden ter bekrachtiging, hetgeen tijdens de algemene ledenvergadering in april 1997 zal plaatsvinden. Alvorens tot een besluitvorming te kunnen komen zullen we weer in groepen met elkaar gaan discussiëren over dit voorstel. De eventuele aanvullingen die daaruit voortkomen zullen in het voorstel worden verwerkt, waarover vervolgens zal worden gestemd. Rond het middaguur zullen we gezamenlijk de lunch nuttigen, om 's middags het programma te vervolgen met een presentatie. Het onderwerp: waardevolle bloedlijnen van nu en weleer. Dit geheel zal verzorgd worden door dhr. J. v. Burgsteden.

Moet nog even gezegd worden dat het bestuur enigszins een kater heeft overgehouden aan het "nul-nummer" van het nieuwe blad "De Geitenhouderij". In dat blad is geen goede weergave neergezet van hetgeen hier zal gaan plaatsvinden. Op deze wijze kunnen wij geen mensen uitnodigen. Het voorstel is dan ook om een jaarboek te maken met daarin verwerkt het bok-en bokmoeder boek, verslagen van keuringen en een ledenlijst. De agenda's voor de door ons te organiseren dagen zullen we rechtstreeks naar de leden toesturen, alleen op deze wijze kunnen wij een ieder fatsoenlijk op de hoogte brengen.

Verslag van de ledenvergadering van 18 mei jl.: Er wordt gevraagd of er nog op-of aanmerkingen zijn. Dhr. Geerling vraagt of voortaan ook vermeld kan worden hoeveel leden aanwezig waren. Dit is geen probleem en zal worden vermeld. Overigens in Staphorst waren 65 mensen aanwezig. Verder zijn er geen opmerkingen.

Mededelingen en ingekomen stukken: Er zijn geen mededelingen of ingekomen stukken. J. v. Burgsteden merkt op dat dhr. Schuiling aan hem heeft medegedeeld niet op deze dag aanwezig te kunnen zijn. De voorzitter zegt daarop wel blij te zijn met het feit dat dhr. v.d. Gaast aanwezig is namens de N.O.G.. De N.O.G. hoort de fokgroepen toch zichtbaar een warm hart toe te dragen.

Bespreking voorstel aanscherping bokmoeder-en dekbokeisen van de fokgroep: Iedereen krijgt een voorstel uitgereikt zoals het er nu ligt. In Staphorst is er stevig gediscussieerd. Men kon tot 1 september reacties op dit voorstel insturen. Een ieder heeft op deze wijze zijn zegje kunnen doen en wij zijn blij te hebben mogen constateren dat velen van deze gelegenheid gebruik hebben gemaakt. De reacties zijn verwerkt en voor u ligt het resultaat.

Concept I bevatte in het kort de volgende voorstellen:

Bokmoeders: - van twee generaties stamboek naar drie generaties volbloed.

- de productie-eis blijft wat de liters betreft bij het oude, maar vet/eiwit naar 7%,
waarvan 3% eiwit.
- minimum hoogtematen op 1 jaar 68 cm, 2 jaar 69 cm en 2 jaar en ouder 70 cm.

Bokken: gewenste minimum hoogtemaat va. 4 maanden 65 cm., 1 1/2 78 cm., 3 jaar en ouder 80 cm. Bij voorlopige opname minimaal 65 punten voor Algemeen Voorkomen. Bij definitieve inschrijving in het stamboek minimaal 80 punten voor Algemeen Voorkomen.

De reacties die wij van de leden mochten ontvangen bevatten in het kort het volgende:

Ten aanzien van de bokmoedereisen:

- Drie generaties volbloed te mager. Dit heeft het bestuur toch maar laten staan. Foklijnen zijn belangrijk, dat zie je in de koeienfokkerij ook.
- Productie-eis zag men liever uitgedrukt in kilogrammen vet en eiwit. Dit voorstel heeft het bestuur volledig overgenomen.
- Geiten moeten direct bokmoeder kunnen worden, ook daarmee is wat gedaan.
- Betere productiedieren per ras plus behoud van de huidige 6,5% vet/eiwit eis.

Ten aanzien van de eisen voor dekbokken:

- Hoogtemaat van minimum naar gewenst, dit geeft de richting aan waar je naar toe wilt.
- Doe eerst wat aan gegevensverzameling, eerdad er een minimum maat wordt vastgesteld. De N.O.G. inspecteurs moeten immers pas aankomend jaar gaan beginnen met meten, pas na ± 2 jaar sleutelen aan de hoogtemaat.
- Voorlopige eis Algemeen Voorkomen van 65 punten voor boklammeren is te laag. Het bestuur heeft de eis in concept I behouden.
- Met jonge bokken soepeler omgaan. Geef ze het voordeel van de twijfel, kijk op 1 1/2 jaar wat er van terecht is gekomen.
- Het is een nobel streven van de N.O.G. om te komen tot uniformering van het keurmeesters- en inspecteurskorps. We mogen hopen dat 80 punten bij de één, zowel als bij de ander ongeveer gelijk is. Niettemin is uniformering in de beoordeling een grote stap voorwaarts.

Voorstel Bestuur:

Bokmoeders: - drie generaties volbloed

- exterieur: Algemeen Voorkomen, Type, Ontwikkeling en Uier 85 punten. Beenwerk 80 punten (minimaal). Het moeten duidelijk de betere geiten zijn. Met beenwerk zijn we enigszins coulant, 85 punten is daarvoor te hoog gegrepen.
- Productie-eis uitgedrukt in kilogrammen vet/eiwit. Eigenlijk al enige jaren een grote wens van vele geitenhouders.
- Minimum hoogtemaat blijft als in het eerste concept.
- Geen verplichte herkeuring, daarmee een verkorting van de generatie-interval.

Bokken: - Minimum leeftijd voor voorlopige opname blijft 122 dagen.

- Minimum eis voor Algemeen voorkomen van boklammeren blijft 65 punten.
- Schofthoogte jonge bokken: absoluut minimum van 60 cm.
- Schofthoogte oudere bokken blijft een gewenst minimum:
 - va. 4 mnd min. 65 cm.
 - 1 jaar 75 cm. min. 74 cm.
 - 2 jaar 80 cm., min. 77 cm.
 - 3 jaar en ouder 80 cm.

Meten en uitgaan van de gewenste maat daarmee bewerkstellig je om de goede kant uit te gaan.

Conclusies: Ten opzichte van concept I een flexibiliteit ten aanzien van de kilogrammen vet en eiwit. Daarnaast is de schofthoogte voor bokken naar beneden toe bijgesteld.

Vervolgens wordt met elkaar in groepen gediscussieerd over het nieuwe concept. Uit die discussies is het volgende naar voren gekomen:

Groep 1:

- initiatief geitenhouder
- wel melkcontrole, verder geen eisen
- bok slechts één keer keuren, verder selectie aan de bokhouder overlaten
- afstammelingen zijn de waarde van de bok en niet het dier zelf
- afstammelingenkeuringen organiseren
- opname stamboek voor het dekken

Groep 2:

- in grote lijnen met het voorstel eens
- de schofthoogte van de dekbokken is tolerant, mag zwaarder. Voor het moment goed.

Groep 3:

- bokmoedereisen: beenwerk liever 83-85 punten
- hoe gaat het met de oude inschrijvingen? Herkeuring aan nieuwe eisen?

- % vet/eiwit niet loslaten. 6,5% vet/eiwit vasthouden
- minimum hoogtemaat niet >68 cm., maar tenminste
- is 68 cm. voor 1 jaar niet te hoog?

Groep 4:

- moeite met drie generaties volbloed, maar toch akkoord.

Groep 5:

- drie generaties volbloed is een verarming. Geen zicht op kwaliteit generaties
- kilogrammen vet/eiwit is omgerekend 7%. Waarop is dit gebaseerd? 7% is wat hoog

Groep 6:

- beenwerk bokmoeders liever 85 punten
- specifieke eisen voor bokken staan er niet

Groep 7:

- beenwerk bokmoeders over $\pm$ 5 jaar op 85 punten
- bij productie-eisen minimum van 3% eiwit

Het bestuur heeft de op-en aanmerkingen bekeken en de rode draad eruit gehaald. Iedereen wordt verzocht het papier met de voorstellen erbij te pakken en gezamenlijk worden aanvullingen gemaakt aan de hand van de volgende conclusie.

Conclusie:

1. Van de 7 groepen hebben 4 groepen een opmerking gemaakt over het beenwerk van de bokmoeders. Voorstel bestuur 85 punten.
2. Drie groepen hadden een probleem met de vet/eiwit eis. 3% als minimumeis wordt gehandhaafd, daar het landelijk gemiddelde ligt op 3,11%. Voorstel bestuur 3% eiwit.
3. Minimum hoogtemaat voor bokmoeders bij inschrijving stamboek wordt: tenminste 68 cm. enz. De gewenste schofthoogte dekbokken wordt eveneens tenminste.
4. Jonge bokken blijft 65 punten Algemeen Voorkomen als minimum. Verder overlaten aan de verantwoordelijkheid van de fokker/eigenaar.
5. Het Algemeen Voorkomen voor bokken is opgebouwd uit Type, Ontwikkeling, Beenwerk en Scrotum. Dus op alle onderdelen moet een minimum van 80 punten gescoord worden.

Vervolgens krijgt iedereen nog de gelegenheid om vragen te stellen ter verduidelijking. Geen discussie meer. Dhr. v. Pinxteren vraagt of op het keurrapport voor Uier Scrotum moet worden gelezen als het gaat om bokken. Ja, dat klopt. Er wordt gevraagd of bij het voorstel 3% eiwit nog wel de mogelijkheid bestaat om voor geiten, die veel liters leveren maar een laag vet/eiwit gehalte, het bokmoederschap aan te vragen. Ja, dit blijft mogelijk.

Verder geen vragen meer overblijvende kan er tot stemming worden overgegaan. Er wordt gevraagd wie voor het voorstel stemt. De uitslag van de stemming is als volgt:

- 50 voor
- 7 tegen
- 3 onthoudingen

Hierbij is het voorstel aangenomen en zal tezamen met de rasstandaard aan de N.O.G. ter bekrachtiging worden aangeboden. We hebben nu een basis gelegd en in de komende 5 jaar zal er worden bekeken of het een en ander moet worden bijgesteld. Op de volgende vergadering kan er worden gesproken over waar we naartoe willen. Daarvoor is van belang wat er in de praktijk leeft. We moeten komen tot een compleet fokplan voor een X aantal jaren.

Dhr. Geerling vraagt wanneer de nieuwe eisen in werking treden. De rasstandaard en de nieuwe eisen voor bokmoeders en dekbokken treden, na bekrachtiging met terugwerkende kracht, op 1 januari 1997 in werking. Dieren die op basis van het oude keurrapport zijn opgenomen in het stamboek worden tot en met 31 december 1996 gewaardeerd op basis van het oude systeem. De overgangsregeling die zal worden gehanteerd is de volgende: Geiten die volgens het oude systeem in het stamboek zijn opgenomen moeten vanaf 1 januari aan de nieuwe eis voldoen als men het bokmoederschap op basis van de nieuwe eisen wil aanvragen. Dhr. v. Burgsteden licht toe dat er een omrekening zal plaatsvinden als het gaat om het aantal punten wat het dier op grond van het nieuwe rapport zou hebben behaald. Meting van de schofthoogte zal apart moeten plaatsvinden als blijkt dat de omzetting naar het nieuwe rapport voldoende is om bokmoeder te kunnen worden.

Dhr. Veenstra vraagt hoe het zit met drie generaties volbloed. Daaromtrent spelen geen problemen daar iedere geit automatisch aan deze eis voldoet.

Interessante fokstammen van nu en weleer in woord en beeld: Dhr. J. v. Burgsteden houdt een presentatie voorzien van dia's over waardevolle bloedlijnen. Een hele reeks prachtige geiten en bokken passeren de

revue. Zij representeren allen het type zoals wij dat graag zouden zien en zijn afkomstig van bloedlijnen die dat gewenste type goed in zich hebben. Een voor een worden de bloedlijnen van de getoonde dieren langsgelopen. Een ieder wordt zo op de hoogte gebracht wie destijds een belangrijke rol hebben gespeeld voor de fokkerij, zowel de geit/bok als de fokker. We moeten immers niet vergeten dat we nu met een aantal goede dieren zitten door de jarenlange inspanningen van enkele fokkers. We mogen hen daar postuum best dankbaar voor zijn. Samengevat zijn er zo'n 10 à 15 bloedlijnen die op dit moment heel belangrijk zijn voor de fokkerij.

Na afloop van de presentatie wordt dhr. v. Burgsteden hartelijk bedankt voor zijn heldere en op enthousiaste wijze gebrachte uiteenzetting. Het zojuist onder de aandacht gebrachte onderwerp is een van de belangrijke punten die in de nabije toekomst nader door de fokgroep onder de loep zal worden genomen.

Toelichting concept jaarprogramma 1997: De zaal wordt gevraagd enkele ideeën te spuien ten aanzien van mogelijke activiteiten die de fokgroep zou kunnen ondernemen.

Het bestuur heeft alvast een voortouw genomen en een aantal ideeën op sheet gezet.

- **Keuringen:** Als de fokgroep keuringen zou willen houden dan zouden voorafgaande aan die, uiteraard landelijke, keuring twee of drie regionale keuringen moeten worden gehouden, waar een voorselectie zal worden gemaakt. De dieren die op die regionale keuringen mogen verschijnen zouden bijvoorbeeld een eerste premie op een verenigings- of provinciale keuring moeten hebben behaald. De fokgroep zou bijvoorbeeld bokmoederkeuringen of een bokkenshow kunnen organiseren. Dat laatste idee, daar voelt het bestuur wel wat voor om dat aankomend jaar te organiseren. We zouden dan in de ochtend de certificaatwaardige en in de middag de niet-certificaatwaardige keuring kunnen houden. Misschien zouden we wat dochters kunnen laten zien?

- **Hoe fokkerij bedrijven?** - inteelt versus lijnenteelt. Met lijnenteelt is men al in de jaren '30 begonnen. Men had toen al in de gaten dat dit het ras vooruit zou kunnen helpen. Om met dit vraagstuk iets te doen is wellicht iets voor het najaar.

- **Bokmoeder-en bokkenboek:** Het ziet er naar uit dat het bok-en bokmoederboek van 1996 de laatste versie is, dat is samengesteld uit de bokken en bokmoeders van de vier rassen die binnen de N.O.G. zijn verenigd. Hier ligt een mooie taak voor de fokgroep, namelijk het maken van een bokmoeder-en bokkenboek voor alleen het toggenburger ras.

- **Aan-en verkoopbemiddeling:** Dit is ook weer zo'n voorbeeld waar de fokgroep actief in kan zijn. Een verdere uitwerking van dit soort ideeën is weer iets voor een najaarsvergadering.

- **Verdieping bloedlijnen:** Misschien zouden we in het najaar of in het voorjaar dieren die uit de getoonde bloedlijnen komen, kunnen laten zien. Niet alles is perfect, dus misschien zouden we kunnen wijzen op de minpunten die de dieren binnen deze bloedlijnen nog vererven, zodat we weten wat we nog zouden kunnen verbeteren.

- **Advies paringen bokmoeders:** De fokgroep zou een zogenaamde fokadviescommissie kunnen instellen, die zich bezighoudt met het adviseren van de fokkers in de lijnenteelt, zodat een fokker weet welke bokken qua bloedlijn goed op zijn/haar bokmoeder passen.

Een aantal mensen uit de zaal komen alvast met voorstellen. Dhr. den Ouden stelt voor of het misschien zinnig is zo'n keuring samen met de Fokgroep Nubisch te organiseren. Die houdt immers al één keer per jaar een gesplitste landelijke keuring. Als antwoord wordt hierop gegeven dat wij als toggenburger fokgroep liever al onze activiteiten rasgebonden willen houden, dat geldt dus ook voor de eventueel door ons te organiseren keuringen.

Lies Annen vraagt of het ook mogelijk zou zijn om boklammeren en de anderhalf jarige bokken op te laten nemen door een beperkt aantal mensen, zodat er meer uniformiteit ontstaat tussen de inschrijvingen. Het bestuur is ook van mening dat we naar een centrale opname moeten. Om dit al in 1997 gerealiseerd te krijgen is misschien wat vroeg, met name in verband met de nog te houden inspecteursexamens. Maar de insteek door de fokgroep is positief. Voor bokmoeders kan dat niet meer.

De voorzitter vraagt de aanwezigen wat we in 1997 als fokgroep zouden kunnen doen. Alles wat op de sheet staat kan niet in 1 jaar gerealiseerd worden. Wat zouden jullie het liefst zien dat we zouden doen? Het blijkt dat er belangstelling is om iets met bokken te gaan doen. Er wordt besloten in 1997 met de bokken aan de slag te gaan en het jaar daarop zullen we trachten iets met geiten te gaan doen.

In 1997 op de voorjaarsvergadering zullen we moeten komen tot een meerjarenvisie van de fokgroep, zodat we weten waar we tot het jaar 2000 aan kunnen gaan werken. Dhr. Geerling zegt dat het misschien zinnig is om de predikaten stergeit en preferentschap voor bokken eens onder de loep te nemen. Lies Annen zegt dat we misschien iets met "bokvaders" zouden kunnen gaan doen. Alle ideeën zijn welkom, jullie kunnen ze naar het bestuur opsturen.

Rondvraag: Het bestuur verzoekt de leden alle ideeën of opmerkingen ter verbetering van het ras op te sturen. Vervolgens wordt medegedeeld dat we zullen proberen om uitnodigingen voor vergaderingen naar alle leden persoonlijk te versturen. Er zal eveneens worden gewerkt aan het samenstellen van een jaarboek met daarin verwerkt het bok-en bokmoederboek, eventueel keurverslagen en in ieder geval een ledenlijst. De secretaris verzoekt ieder lid of ze alvast de contributie voor 1997 zouden willen betalen. Dhr. v. Pinxteren vraagt wie de uitsluitingsfouten bij de bokken beoordeeld, de tatoeëerder of de inspecteur? In principe eerst de fokker, dan de tatoeëerder en als derde de inspecteur. Als de tatoeëerder toch tatoeëert? Dan zal er een vorm van arbitrage moeten plaatsvinden. De klacht zal in ieder geval besproken moeten worden in het dagelijks bestuur. Het is wel geregeld maar het kan beter. De opname van de dieren proberen we overigens zoveel mogelijk door te schuiven naar de fokgroep, zeker in verband met de uniformering.

Dhr. Houtman vraagt wat we als fokgroep met afstammelingenkeuringen gaan doen. Dit is een van de suggesties waar de fokgroep iets mee kan gaan doen. Hoe en wat precies is iets om in een volgende bijeenkomst met elkaar te bespreken.

v. Weperen vraagt of in het bokkenboek het complete opnameformulier afgedrukt kan worden. Als we toch een eigen boek gaan maken dan zouden we misschien deze kant uit kunnen gaan; eventueel een losbladige uitgave. Dit is een aardig idee, we nemen het mee.

v. Vliet vraagt hoe het zit met datgene wat de N.O.G. begin 1997 allemaal gaat doen. Dhr. v.d. Gaast zegt dat er wordt gewerkt aan een inspecteursexamen, maar het is nog wachten op een duidelijke rasomschrijving van alle fokgroepen.

Mw. v. Pinxteren vraagt hoe de afwezige leden de besluiten en andere informatie kunnen verkrijgen. De secretaris zegt dat de fokgroep niet voor f5,- iedereen alles kan gaan nasturen. Als leden stukken toegestuurd willen krijgen, dan zullen zij een voorgefrankeerde envelop naar de secretaris moeten sturen, zij zullen dan het gevraagde ontvangen. Het bestuur doet echter een voorstel om de contributie met f5,- te verhogen, tot f10,-. Als dat gebeurt dan kan het bestuur ieder lid van te voren alle stukken toezenden. Dit wordt positief ontvangen. Een voorstel van deze strekking zal naar de N.O.G. worden gestuurd. Daar het hoofdbestuur het lidmaatschap van de fokgroep heeft vastgesteld op f5,- per jaar, kunnen wij dat niet eigenhandig veranderen.

Mw. Ponne-de Vries vraagt of het ook mogelijk is om in het bok-en bokmoederboek te vermelden of dieren wel of niet certificaatwaardig zijn. Dit is bijna onmogelijk omdat de status van een bedrijf nogal eens kan wijzigen. Alle voorstellen en andere suggesties die jullie hebben gedaan met betrekking tot het bokmoeder-en bokkenboek gaarne naar de secretaris opsturen, zodat het bestuur alvast het een en ander op een rij kan zetten.

Sluiting: Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering. De opzet van vandaag is geslaagd door in het programma het nuttige met het aangename te verenigen. Het voorstel is in goede harmonie tot stand gekomen, mede daar er in goede harmonie in de groepen is overlegd. Het bestuur zal de rasstandaard en dit voorstel naar de N.O.G. toesturen ter bekrachtiging. We mogen hopen dat het programma naar wens is geweest en dat het verhaal over de bloedlijnen een informatieve aanzet is geweest tot nadere activiteiten daaromtrent. Dank voor jullie komst en Jan hartelijk dank voor de presentatie in het middagedeelte. Iedereen wel thuis.

H.G. Schenk, secretaris.